

AMIGOS DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire,
en Aruba per drie maanden fl. 2,— met
vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels
fl. 0,50. voor elken regel meer fl. 0,075.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAL, N° 129.

UITSLUITEND AGENT VOOR EUROPA:
P. JOLY & J. MARTIN,
66, RUE LAFAYETTE, PARIS.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres
luna, pagar peditant.
Pa lugarnan for Curaçao, Bonaire i Aru-
ba fl. 10,— pa aña.
Un number só fl. 0,25.
Un annuncio di 1 té 7 regel, fl. 0,50 cada
regel mas fl. 0,075.

Wat bepaalt de nieuwe Schoolwet?

Nu met 1 Januari 1890 de nieuwe wet op het lager onderwijs in Nederland in werking is getreden, heeft het voor ons ook zijn nut een duidelijk overzicht te hebben van de bepalingen dezer nieuwe wet, waarvan de voordeelen, naar wij hopen, in een niet ver verwijderde toekomst ook in de Koloniën van het Moederland mogen genoten worden. Het is om deze reden, dat wij hier een kort overzicht dier bepalingen laten volgen:

Door de aanneming der nieuwe schoolwet, komen de voornaamste wijzigingen in de wet hierop neer: Van de vakken, waarin onderwijs gegeven moet worden, is de vormleer vervallen; daarentegen zijn de vrij- en ordeoefening der gymnastiek en de beginselen van het handteekenen daaronder opgenomen. De omschrijving van het karakter der openbare en bijzondere scholen is veranderd in verband, met de gelegenheid, die nu bestaat, om aan de bijzondere school rijksbijdragen te geven; de gemeenten mogen aan geen bijzondere scholen bijdragen schenken, dan in de gevallen en onder de voorwaarden in de wet genoemd. Als kweekelingen mogen voortaan ook in de school werkzaam zijn personen boven de 19 jaar, die reeds de onderwijzersacte hebben verkregen. De wijze, waarop de kweekelingen in de school kunnen worden toegelaten en werkzaam mogen zijn, is eenigszins gewijzigd. Aan bijzondere kweekerschoolen, aan normaallessen en hoofden van scholen kunnen rijksbijdragen verleend worden voor ieder door hen opgeleid persoon, die de acte erlangt. De kinderen moeten in elke klasse in het onderwijs in alle daar gegeven vakken, behalve de gymnastiek deel nemen. De bepaling der gemeente-verordeningen, omtrent den leeftijd, waarop kinderen in de openbare school worden toegelaten of die moeten verlaten, en de raadsbesluiten om onderwijzers, anders dan op ei-

gen verzoek te ontslaan, zijn aan de goedkeuring van Gedeep. Staten onderworpen. Het getal kinderen, waarvoor een onderwijzer moet aangesteld worden, is verhoogd van 45 tot 55. De vergelijkende examens ter benoeming van hoofden van scholen zijn, in den regel, afgeschaft en kunnen slechts bij uitzondering in door de wet bepaalde gevallen gehouden worden, en betreffen dan de "geschiktheid" der kandidaten. Het hoofd eener openbare school kan thans ook, op voordracht van B. en W., ontslagen worden: vroeger mocht dit alleen op voordracht van den arrond. schoolopziener geschieden. Jongelieden, die als kweekelingen in eene school zijn toegelaten en de onderwijsacte bezitten, kunnen tijdelijk belast worden met de taak, een afwezigen onderwijzer te vervangen. Onderwijzers, die worden ontslagen wegens onheffing van hunne school of van hunne betrekking, door het overschrijden van het benodigde aantal onderwijzers, krijgen aanspraak op wachtgeld. In de plaats van de 30 pCt. van nagenoeg alle kosten van het onderwijs, ontvangen de gemeenten voortaan eene vaste bijdrage voor iedere onderwijzer, die naar de wet aanwezig zal moeten zijn, en 25 pCt. voor het bouwen, verbouwen of aankopen van schoollocalen. Deze bijdrage wordt verhoogd voor hen, die den rang van hoofdonderwijzer moeten bezitten. Bovendien wordt nog eene bijdrage verleend voor één, ten hoogste 2 onderwijzers (naar gelang der schoolbevolking), die boven het vereischt getal zijn aangesteld, en voor ten hoogste 3, wanneer uitgebreid lager onderwijs wordt gegeven. Zoodra echter de schoolgeelden f 80 of meer voor ieder leerling's jaars bedragen, vervalt de uitkeering uit de rijkskas in de jaarwedden der onderwijzers.

Bij de overgangsbepalingen is echter bepaald, dat de gemeenten, welke volgens de nieuwe regeling minder zouden ontvangen, behoudens enkele uitzonderingen, bij voortdurig de uitkeering blijven behouden, tot het bedrag waarop zij over 1889

volgens de bestaande wet aanspraak hebben; die gunstige bepaling vervalt, ook voor het vervolg, zoodra de uitzondering over eenig dienstjaar voor de gemeente niet meer behoeft toegepast te worden. Er moet voortaan, behalve van min en onvermogens, een schoolgeeld geheven worden van 20 ct. 's maands. De Koning kan van die bepaling ontheffing verlenen. Het schoolgeeld behoeft niet meer voor alle kinderen (behalve minen onvermogens) gelijk te zijn; doch kan naar de goedheid der ouders verschillen. Aan de bijzondere scholen worden voortaan ook bijdragen uit 's rijkskas verleend naar gelang van het aantal onderwijzers op den voet als voor de openbare scholen; zij moeten, om in het genot daarvan te deelen, voldoen aan de in de wet omschreven voorwaarden, die waarborgen behelzen, dat het onderwijs voldoende is. Het onderzoek of aan die voorwaarden voldaan is, is aan Gedeep. Staten opgedragen, behoudens beroep op den Koning. Bepalingen omtrent de acte-examens zijn gewijzigd, o. a. is voor de hoofacte de wiskunde vervallen; en behoeft het examen in nuttige handwerken en in de gymnastiek niet tegelijk met dat in andere vakken afgelegd te worden. De examens hebben minstens éénmaal 's jaar plaats, en de deelnemers moeten eene bijdrage in de kosten betalen.

—DE RIJKSSUBSIDIE AAN DE BIJZONDERE SCHOOL.

Door het Rijk wordt over elk dienstjaar aan de besturen der bijzondere lagere scholen een bedrag verleend, mits:

1°, de school staat onder het bestuur van eene instelling of vereeniging, die rechtspersoonlijkheid bezit;

2°, het onderwijs de vakken omvat in art. 2 vermeld onder a—j, alsmede k (nuttige handwerken), tenzij, wat het laatste vak betreft, blijkende schoolgaande kinderen daarin elders voldoende onderwijs ontvangen;

3°, dat het onderwijs gegeven wordt gedurende ten minste 18 uren per week, waarvan ten hoogste 2 uren in

het vak vermeld onder k van art. 2, volgens een aan den arrondissements-schoolopziener medegedeelden en in een der schoolvertrekken op eene zichtbare plaats opgehangen rooster van lesuren, waarop tevens de feestdagen en de vacantietijden zijn vermeld;

4°, het aantal onderwijzers voldoet aan de voor de openbare scholen gestelde eischen in de art. 23 en 24, het 3^e lid uitgezonderd.

(Eerst in 1899 behoeft het aantal onderwijzers te zijn overeenkomstig art. 24.)

Voor de rijksbijdrage komen niet in aanmerking de scholen; die minder dan 25 kinderen boven de 6 jaren tellen; die gemiddeld meer dan f 80 schoolgeeld per leerling en per jaar heffen; die als winstgevend bedrijf gehouden worden.

Om de bijdrage te verkrijgen, moet het bestuur der school jaarlijks, voor het eerst in Januari 1891, zijne daartoe strekkende aanvraag opzenden aan Gedeep. Staten.

Alsgrondslag voor de rijksbijdrage over 1890, wat het getal leerlingen betreft, geldt de toestand der school op 31 December 1889.

Hoofden van bijzondere scholen, die de bijdrage verlangen, hebben er dus voor te zorgen, dat gedurende 1890 op deze scholen onderwijs wordt gegeven in de vakken: a, b, c, d, e, f, g, h, i, en k, en dat zij deze vakken vermelden op de gewone tabel „Model A.“ die zij jaarlijks vóór 10 Januari bij het gemeentebestuur in duplo moeten inleveren.

De rijksstoeelage bedraagt:

Voor ieder hoofd eener school:

Van 90 en minder leerlingen	f 250;
„ 91 tot en met 120 leerlingen	f 300;
„ 200 „ „ „ 300 „	f 400;
„ 310 „ „ „ 410 „	f 500;
„ 420 en meer	f 600;

Voor ieder der onderwijzers, welke het hoofd der school bijstaan, voor scholen:

Van 41 tot en met 90 leerlingen	f 150;
„ 91 en meer	f 200;

Later wordt de rijksbijdrage afhankelijk van een bepaald getal onderwijzers. Voorloopig heeft men zich aan bovenstaande bepalingen te houden.

FEUILLETON.

ROEMAN HOMBER I ROEMAN MUHE.

UN RELATO DI PASCU

V

Un encuentro asombroso (Significantoe.)

Nan a bati poco poco na su porta.
—“Ta ora di comé.” Leopold k' a cordá koe t' éle e criar a bin yamá, a bisá. “Drentá!” él a gritá duro.
Tabata Agnés k' a drentá coe cuidao.
—“Mi ta stroba bo, Leo?” él a puntra sonriendoe.
—“No, mi roemán,” él a respondé un poco asombrá. “Mamá, ta sperá mi na mesa?”
—“Ainda nó; ma mi si a bin abusá di bo tempoe precioso pa un momentoe.”
—“Mi tempoe precioso?” él a puntra haciendoe manera él kier a sonref.
—“Sí, mi ta soponé koe bo tabata ocupá ta studiá, i Jan a bisa mi koe él tin orden pa no largá ningún hende drenta cerca bo.”
—“Bo no ta sintá, Agnés?” él a

puntra coe harimentoe. “Bo a keda ta para na mesa modi un hende koe ta doena un declaración delanti husticia.” Agnés lo tabata más contenta, si ta puntra él a puntrele ta kiko éla bin haci, ma parcé Leo tabata evitá esai cuidadosamente, i mientras Agnés a keda ta leun coe su manoe riba mesa i k' él a keda ta fiheloe coe su wowonan boenita i penetrante, e ora ayí si a parcé masja, net manera koe ta Leo tabatin di sufrí un interrogación hudicial.

—“Leopold.” Agnés a coeminsá vacilando; nos a sorprendé otro awé merdia; no ta berdá.....?”

Pa un momento él a stop di papiá i Leopold a keda ta mira na suela i su dedenan tabata hugandoe coe su cadena di horlogi. El a mordé su lipnan i su cara a bira corrá. El tabata sabí coe su roemán muhé tabatin mas talento coe muchísima otra senjorita di su círculo; pero hamás él a keré di sometéle na opinión di su roeman den asunto nan profundo koe tan frecuentemente tabata ocupá su espíritu indagador. Pa promer bē di su bida él a sinti koe él ta moralmente inferior na Agnés, i ta p' esai no ta incomodidad ma si berguenza k' a haci él a trocá di color.

—“Mi sá masja bon,” Agnés dici, koe e materia aki lo no agradá bo i ta p' esai mi a bin puntra bo si bo ta descá koe mi no papiá nada coe mamá ayí riba. Masja lihó lo mi por a bisá koe nos a contrá coe otro na cas di Bram su mama, ma bo sabí muchoe bon koe voluntariamente mi kier evitá toer lo ke por causá bo di más mínimo desagrado.”

Leopold a keda asombrá. ¿Fa pakiko Agnés no a provechá awor dje ocasión ayí pa exhortele severamente? ¿El no tabata merecé esai? ¿Lo e kier ta anto semper más generosa coe su roeman homber?

—“Agnés.” Leopold dici conmové i él a keda ta mirá su roeman muhé coe confianza.
—“Leo,” es ayí a respondéle i su mirada tabata suplicante.

—“Nos a sorprendé otro,” Leopold a replicá coe un voz firme; “esai lo no socedé hamás nunca.”

—“¿Nó?” Agnés a puntra coe violencia entre esperanza i miedoe.

—“Bo a pidi Dios pa mi, ¿no ta sina?” Leopold a continuá poco poco.

Coe cabez Agnés a bisá sí, pasobra su boca no por a papiá i su wowonan tabata

landá den un lama di lágrima koe ya él no por a contené más.

—“Tendé, Agnés, desdi awé pa delanti lo nos no contrá otro más, ma coe poder di Dios lo nos bai huntoe i nos lo obrá di acuerdo coe otro, esai ta mihor. Dios a scuchá bo oración, Agnés.....”

—“Leo,” e senjorita a gritá i den su alegría el a cohé manoe di su roeman tené. “Leo, por ta posible..... Alabado sea Dios..... Nos ta dichoso atrobé.....”

Lágrima di gozo a keda ta banja su cara; den colmo di su dicha él di: “Bam, Leo, bam cerca mamá.”

—“Poco poco, bedare, mi roemán,” Leo a contestele sonriendoe i yorandoe á la vez: “pa mi motiboe mamá a sufrí hopi aflicción den e ultimo tempoenan aki; un noticia inesperada asina por causéle probablemente. Awe nochí lo mi contéle toer cos coe di más grandí calma posible i si mi no ta capaz di haci esai, anto lo bo yudá mí.”

Agnés a aprobá e idea ayí; ma ora nan tabata na mesa a resultá koe nan no por a realizá e boenita plan formá. Nan presencia singular, nan cara conmové a redá koe algo particular mester a pasá i tabata imposible pa nan di warda e secretoe te anochi. Ja promer koe coe-

HET JEZUITISME OP DEN EIFFELTOREN.

In 1884 publiceerde pater Dechevrens, destijds in China, de beschrijving van een Windmeter-toestel, dat van de verschillende door de winden teweeggebrachte verschijnselen aantekening hield. Het door hem uitgevonden toestel, werd geplaatst op de sterrenwacht van Zi-Ka-Vel, waar het uitmuntend voldeed. De beschrijving daarvan werd volgens gewoonte met de overige mededeelingen van het Observatorium aan alle voornaamste sterrenwachten der beschaaftde wereld toegezonden. Hierin ligt tot nu toe niets bijzonders, maar nu komt het schoonste van de zaak. Toen in 1885 de Eiffeltoren werd gebouwd, wilde men boven op de toren een sterrenwacht vestigen, waar men o. a. de richting en de snelheid der luchtstroomen zou kunnen opnemen en daarvoor wenschte men een windmeter-toestel, door een ingenieur van het Land als zijn uitvinding aangeboden. Het instrument beantwoordde zoo goed aan de wenschen van de commissie, dat deze, niet tevreden daar aan de voorkeur te geven, het officieel aanbeval voor alle sterrenwachten van Frankrijk en de Koloniën. De lezer heeft zeker reeds geraden, dat deze, windmeter eenvoudig het toestel was van den Jesuïeten pater Dechevrens.

Het toeval nu wilde, dat de geleerde missionaris genoodzaakt was naar Europa terug te keeren, om daar zijn krachten, door de jarenlange vermoeienissen uitgeput, te herstellen. Hij bevond zich te Jersey, op eenige mijlen van Frankrijks kust, toen hij in de dagbladen de beschrijving las van den windmeter van den Eiffeltoren. Hij begreep aanstonds wat er gebeurd was, en het congres der sterrenkundigen bood hem gelegenheid aan om zich plechtig te doen rechtvaardigen door de meest geschikte rechtbank die hij wenschen kon. Hij begaf zich naar Parijs, ging den voorgewenden uitvinder bezoeken, overtuigde hem van dieverij en noodigde hem uit om zich te verklaren.

Gelijk men wel denken kan, wachtte deze zich wel om den volgende dag te verschijnen. Pater Dechevrens legde het geval bloot in den boezem van het congres. Hij toonde de identiteit van de twee toestellen aan, wees op een paar afwijkingen, die niet aan de valschen uitvinder, maar aan den makers van het mechanisme moesten worden toegeschreven, en verklaarde, om het geheel te bekronen, dat eenige bijzondere mededeelingen, tegelijk met de beschrijving van het toestel gepubliceerd, waren veronachtzaamd: de windmeter van den Eiffeltoren was niet naar behoren gemaakt en had bijgevolg slechts onvoldoende aanwijzingen gegeven. Om nog beter het verschil te kunnen beoordeelen, besloot het congres zich op den toren te begeven. In groot getal begaven de leden er zich heen en aarzelden niet om de eer der uitvinding te geven aan haar waren

auteur, den pater Dechevrens. Zoo dus woei op den Eiffeltoren — een monument ter eere van revolutionaire en anticlericale beginselen — het vaandel van de clericale wetenschap, onder den naam van den meest afschuwelijken tegenstander van de revolutie, den Jesuïet.

(Tijd).

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

— Uit goede bron vernemen wij, dat tot heden de Aruba-phosphaatmaatschappij geen handelsbetrekkingen met Noord-Amerikaansche handelshuizen heeft aangeknoopt, zoodat de nederlandsche bladen die dit onlangs vermeldten verkeerd schenen ingelicht.

Van Aruba wordt ons gemeld, dat aan den Noord aldaar een paar honderd geweren in den grond zijn gevonden. Nog niet lang geleden moesten zij door Venezolanen zijn binnengevoerd, naar men zegt. De Gezaghebber begaf zich met de politie beambten op 't ontvangen van dat bericht naar de aangeduide plaats en keerde weldra met een hoeveelheid geweren terug genoeg om twaalf ezels te beladen. Deze zaak verdient voorzeker opheldering.

De Maatschappij van 1 Januari vermeldt dat hij kon. besluit vergunning is verleend aan D. R. Capriles, geneesheer op Curaçao, tot het aannemen van de orde van *Isabel la Católica* van Spanje.

Ten Parkette van den *Procureur-Generaal* ligt ter beschikking van den daarop rechthebbende een *Pand-briefje, Spaar- en Beleenbank* alhier gevonden op een particulier erf alhier.

Aan belastschuldigen wegens de belasting op den *Lureo Accijsrecht* op sterke drank en *Pakhoishuur* van in entrepôt aanwezige sterke drank over het Vierde kwartaal 1889 wordt gedurende veertien dagen, gerekend van den 3^{den} Februari a. s. op gewone kantooruren, gelegenheid gegeven, om hunne bezwaren tegen den aanslag in die belastingen, bij den administrateur van financiën, ter beslissing in te brengen.

Lijst van brieven, die onbestelbaar, zijn bevonden:

Julio Bidal, Alejandro Correa, Elisa de Castro, Eloy B. de Castro, Sophia Delvalle, Cristina Garbiras, Felipe Gulo, Emiliano Hernandez, Geronomos Hernandez, Octavio Hernandez, D. J. Lassau, Carlota de Lambertus, Justina van Meel, Dorotea Marty y Plaza, J. de J. Negron, Isaac M. Sasso 2, Francisco Sasso, Juan Daal, Jomas A. Donner.

NEDERLAND.

Dinsdag avond 31 Dec. te 5½ uur, is op het Paleis het Loo een begin van brand ontstaan. De schoorsteen van

de verdieping gelegen vlak boven de vertrekken, die door den Koning bewoond worden, is in brand geraakt, zoodat de vlammen er zichtbaar uitsloegen. De schoorsteen is dag en nacht werkzaam, en dient om het badwater op temperatuur te houden. Door spoedig en krachtig optreden der aanwezigen, was de brand spoedig met water en extincteurs gebluscht. De Koning en de Koningin hielden zich zeer kalm, zoodat het diner op den gewonen tijd kon door gaan.

— De *Staats Cour.* bevat een kon. besl. van 23 Dec., houdende voorschriften betreffende de uitvoering van art. 44 der Schoolwet onder letter a, d en e. Het besluit betreft de openbare school, en regelt de vaststelling en uitbetaling der subsidien voor die school.

— Van het Woordenboek der Nederlandsche Taal, waarvan de 15de aflev. van de 3e reeks is verschenen, loopende van „Gerond”, tot „Gitzwart” is thans het 4e deel compleet. Het werd bewerkt door de heeren M. de Vries, E. Verwijs, P. J. Cosijn, A. Kluiver, A. Beets en J. W. Muller.

— Door de h. H. Savorin Lohman en Th. Mackay is, namens de anti-revol. leden der Kamer, een schrijven gericht aan de besturen van de Vereeniging voor christ. nat. Schoolonderwijs, de Vereeniging voor geref. Schoolonderwijs, de Unie, een school met den Bijbel en de vereeniging voor christ. onderwijzeressen in Nederland om hen uittenoodigen, nu de nieuwe onderwijswet tot stand gekomen is, zich met elkander in contact te stellen, en gezamenlijk te besluiten, hoe de taak, de bijzondere school nu opgelegd, het best kan vervuld worden. Die taak heeft ten doel, het bijzonder onderwijs regel te doen worden; zal dit doel worden bereikt, dan moet gezorgd worden voor waarlijk christelijk onderwijs; voor handhaving der noodige vrijheid van inzicht der ouders; voor samenwerking, zoowel der scholen onderling als der ouders en onderwijzers; in verband met de Kerken waarde zij behouden; voor juiste verdeling van arbeid en het meest voordelig gebruik der beschikbare gelden; voor de uitbreiding van christelijk onderwijs en het opwekken van de daarvoor noodige krachten.

— Zooals men in achterstaande telegrammen zal lezen heeft de minister van Koloniën Mr. Keuchenius, zijn portefeuille neergelegd.

BUITENLAND.

Rome.— De H. Vader heeft met nieuwjaar van den Koning der Belgen een zeer langen en hartelijken brief van gelukwensching ontvangen. De Koning zegt daarin, dat de vrede verzekerd is.

— Paus Leo XIII heeft den noodige geldmiddelen toegestaan tot oprichting van een toestel voor photographische afbeeldingen van den sterrenhemel. De betreffende toestellen worden te Parijs vervaardigd, waar ook het voorzitterschap van de in-

ternationale commissie voor de hemelkaart zijn zetel heeft. De directeur van de Parijsche sterrewacht heeft tot pater Denza, den waardigen opvolger van den jezuïet Secchi, een schrijven gericht, waarin hij zijne voldoening uitspreekt over de vervolmaking van het Vaticaanse observatorium volgens de nieuwste uitvindingen op astronomisch gebied, en ze toeschrijft aan de hooggewaardeerde deelneming van den helderen geest van Z. H. aan dit werk.

— Voor de plechtige viering van het 13e eeuwfeest van den roemrijken paus Gregorius I den Groote, dat op den 3 September van dit jaar invalt, heeft zich, onder uitdrukkelijke goedkeuring en opwekking des H. Vaders, te Rome eene commissie geconstitueerd, die in de eerste plaats de Romeinen en Italianen, maar ook alle catholijken der geheele wereld oproept, om aan dat feest deel te nemen.

— Omstreeks halfzes in den namiddag van Nieuwjaarsdag, juist toen de receptie ten hove eindigde, is voor de hoofdeur van het Quirinaal door een persoon, die dadelijk de vlucht nam, eene koperen doos geworpen, voorzien van eene brandende lont. Een gendarm raapte de doos op en doofde de lont uit. De dader werd iets verder aangehouden.

Het is een omstreeks dertigjarig Siciliër, die zegt Tancredo Vita te heeten en leeraar in de paedagogiek te zijn. Hij verzekerde, dat de doos eene schadelooze vloeistof bevatte. De inhoud der doos is scheikundig onderzocht en bleek een onschadelijk mengsel te zijn, allen neergeworpen met het doel om bij ontploffing te doen verschrikken. Inderdaad een ellendige grap.

— Koning Humbert heeft bij de Nieuwjaarsreceptie o. a. gezegd, dat het jaar opent onder goede vooruitzichten, betere zelfs dan verleden jaar. Immers alle mogendheden geven meer dan ooit blijk van ernstig streven naar de handhaving des vredes.

Portugal.— Te Lissabon, met veel plechtigheid en onder grooten toevloed van volk, door koning Carlos in de cortes den eed op de grondwet afgelegd. De eed luidt aldus: „Ik zweer, dat ik den R. C. godsdienst en de eenheid van het koninkrijk zal handhaven; dat ik de staatsregeling der Portugeesche natie en de andere wetten van het koninkrijk zal eerbiedigen en doen eerbiedigen, en dat ik zooveel in mijn vermogen is werkzaam zal wezen voor het algemeen welzijn des lands.” De eed wordt afgelegd op het misboek en het kruis. Bij die gelegenheid zond hij tevens aan de vertegenwoordiging eene boodschap van den volgende inhoud: „Het volk, welks lot ik de eer zal hebben te besturen en dat, gedurende alle tijdperken van zijne geschiedenis, onder de natie heeft uitgeblonken, steeds trouw was aan den godsdienst, dapper in het verdedigen zijner onafhankelijkheid, stout in het maken van veroveringen

minda bini mesa, Agnés riba un senjal di su roeman a participá su mamá toer cos, i Leopold a experimentá koe su roeman a yena e encargo coe muchoe mas tino i cuidao di lo ke él por a haciéle.

VI

Un fiesta di Familia

Un anja a pasá i atrobé ta Nochi-buena. Delanti di un cas elegante, marcá na su porta, „Mr L. Bronvliet,” dos wagen a stop pará i nos ta mira Agnés i su mama, Senjor i senjora Vertuyl bahá drenta e habitación. Louise, koe awor ta senjora Bronvliet tabata sinti necesidad di festhé e anochi coe su familia i ta p'esai k'él a mandá invitá e cuater personanan ayí.

Largá nos permiti e olornan dulce di *punch brûlé* i di flornan frescoe seduci nos pa drentá huntocoe e cuater invitadonan den e sala amical dje par recien casadonan. Nos ta sperá koe nan lo recibí nos coe mes cordialidad, manera nan lo recibí nan familia, pa nos por sirbí di testigoe koe Senjor Vertuyl coe su pipa largoe na su boca a cal sintá den un stoel masjá comodo ta conversá coe Leo, su

verno, i koe e senjoranan bieuw tabatin hopi cos importante di participá otro, i koe Agnés sô no tabatin pa un momento coe kende papia, pa motiboe koe Louise tabata ainda masjá ocupá na reglá toer cos.

Leopold a ripará esai i él sopené koe su hoben esposa tabata fatigá su mes muchoe, i koe lo tabata bon di larga sobra di preparativonan na cuidao di criarnan.

— „Trankilizá bo, tú muchá desagradable,” Louise dici coe n'él harendoe; „mi no por largá Trui sô hací toer cos.

— „¿Trui?” Leo a puntrá admirá. „¿i Mietje?”

— „Mi mester a largá e coeri bai cerca su mama. „¿Kiko bo di?” Louise a puntra fihando su vista riba e damesnan.

— „O, sigur, Louise, sigur,” Agnés a respondé, pasobra él tabata comprendé mihor koe e dos mananan, koe e fiesta di nacimiento aki tin su gracia particular pa e roemán mayor di Bram.

— „Lo él bolbé pa ocho ora,” Louise dici trankilizando su esposo. „Toer cos lo bini clá.”

Mietje koe pa medio di alimentonan

fortificante a recobra prontamente su forzánan, a bira ya ta seis luna caba segunda sirvienta na e habitación nobisima dje abogado.

Su cara a bolbé haya e color sonrosá koe tabata poestá coe e corrá oscuro dje rosa, koe tabata florá delanti di ventana di su mamá, apesar dje estación fria i rigurosa. Den dje cas pover no tabatin miseria más i Bram, segun medidanan toemá pa Agnés i Louise, no tabata coeri más riba caya.

Tabata un placer pa Agnés di conversá coe e muchá chiquitoe, i awor k'él a tendé number dje familia ayi mentá, muchoe recuerdo alegre a yená su espíritu i esai a hací él bira contenta i divertida.

¿Bo sabi kiko lo mi haya singular, Louise?” Agnés a puntrá.

¿Kiko?”

— „Si ta coe Bram chiquitoe i su mama bini aki awor.”

— „Esai lo socedé,” Louise a contestá. „Mi a bisá Mietje pa él bini coe nan dos.”

— „¿Mamá a tendé!” Agnés a grita loca di alegrí.

— „¿Kiko, mi jioe?” e senjora anciana koe evidentemente no a tendé nada, a puntrá.

— „Bram chiquitoe i su mama ta bini aki aworó.”

— „¿Ahán!” e senjora Vertuyl a gritá „esai ta gracioso.”

— „Seguramente,” e senjor anciano dici; „anto lo nos també lo mirá e muchá chiquitoe.”

— „Nos a tende papiá caba asina frecuentemente dje pobercita muhé,” senjora Vertuyl dici coe mama di Leopold.

— „Ai sí,” Senjora Bronvliet a suspirá i él a dirihí su mirada agradecida na cielo.

Leo, donjo di cas, no a toemá parte den e conversación i p'ele tabata un distracción di mirá Trui ocupá na yudá hací último preparativonan.

Fin ta sigui.)

en groot op het gebied der beschaving: dat volk onderscheidt zich ook op waardige wijze door trouw aan zijn Vorstenhuis en aan zijne vrijzinnige instellingen, die de steun der monarchie zijn en de beste waarborg voor vrede en welvaart!" De Koningin, van hare jongste ziekte hersteld, vergezeld Z. H. in een gesloten rijtuig naar het cortesgebouw.

— De ex-Keizerin van Brazilië is zaterdag 28 Dec. plotseling overleden. De Keizer en de Keizerin bevonden zich te Oporto. Donna Theresia, die ruim 67 jaren oud was, verkeerde in vrij goede gezondheid: wel werd zij door jicht gekweld, maar deze kwaal kon niet als levensgevaarlijk beschouwd worden. Alles was dan ook zijn gewonen loop gegaan, en dom Pedro was het museum der stad gaan bezoeken, toen de burgemeester hem in allerijl kwam verwittigen, dat de Keizerin in hoogst onrustwekkenden toestand verkeerde, doordien de jicht op de maag was overgeslagen en hevige krampen veroorzaakte. Dom Pedro begaf zich oogenblikkelijk naar het hôtel, maar bij vond slechts een lijk. De Keizerin onderscheidde zich bijzonder door vroonheid en liefdadigheid, waarbij zij steeds ter zijde werd gestaan door hare dochter, prinses Isabella, de echtgenote van den graaf d'Eu. Voor den bejaarden Keizer is het plotseling overlijden zijner gemalin, met wie hij 46 jaren verenigd is geweest, een zware slag. Het stoffelijk overschot der Keizerin is voorloepig bijgezet in de hoofdkerk te Oporto, en zal naar Lissabon vervoerd worden, om in de kerk San Vicente, de begraafplaats van het huis Braganza, te worden bijgezet. De graaf en de gravin d'Eu, die zich te Madrid bevonden, zijn op het vernemen der treurnare van het overlijden hunner moeder, aanstonds met hunne kinderen naar Oporto vertrokken.

— Serpa Pinto heeft in zijne laatste dépêche bevestigd, dat hij werd aangevallen door de Makalos. Zij zouden tot den aanval zijn overgegaan op aansporing van den directeur der Engelsche maatschappij aan de Afrikaansche meren, zooals zij zelf in een door hen geteekend stuk verklaard hebben. Serpa Pinto is overtuigd, dat door zijn krachtdadig optreden een einde is gemaakt aan den slavenhandel bij de Makalos. Hij eindigt met te zeggen, dat hij voor den handel den weg heeft geopend naar het Nyassameer en het gebied van de Shire bezet heeft.

— De gezant te Londen, heeft het antwoord zijner regering op Salisbury's jongste nota overhandigd. Portugal vraagt uitstel, ten einde Pinto te kunnen hooren. Dit uitstel werd, naar men verzekert, toegestaan.

Zwitserland. — Omtrent het bezetten der nieuwe universiteit van Freiburg door professoren uit de Orde der Dominicanen, wordt nog het volgende gemeld. Dr. Decurtins, lid des Zwitserschen Nationalen Raads, had 21 Dec. een audientie bij den Paus en overhandigde een memorie der Regeering van het kanton Freiburg, waarin verzocht wordt, het bestuur der faculteit van godgeleerdheid aan de nieuwe katholieke hogeschool op te dragen aan de orde der Predikheeren [de Bondsregeering heeft reeds goedgekeurd, dat Dominicanen tot professor benoemd werden] en het Zwitsersche episcopaat te ontheffen van de edelmoedigheid op haar genomen voortdurende zorg voor die faculteit.

De Paus antwoordde dat hij zelf voor de benoeming der hoogleraren zou zorg dragen — de generaal der Dominicanen heeft reeds acht professoren in de theologie aangewezen, — de memorie schriftelijk zal beantwoorden en ook een schrijven dienaangaande tot de Bisschoppen van Zwitserland zal richten.

Frankrijk. — Tusschen Frankrijk en Engeland zijn onderhandelingen gevoerd, om Londen en Parijs door de telefoon met elkander te verbinden. De hoofdingenieur bij den telegraafdienst te Londen, die vanwege zijne regering belast was met het onderzoek dezer zaak, heeft zijn

arbeid geëindigd, en het rapport, dat hij heeft uitgebracht, zou gunstig voor de onderneming luiden.

— Volgens Parijsche bladen, heeft de dame, die Boulanger op Jersey gezelschap houdt en hem troost biedt in zijn ballingschap, van eene weduwe, die hare bloedverwante was, eenige millioenen geërfd.

Spanje. — Zooals algemeen verwacht werd, is de president van het afgetreden ministerie, de heer Sagasta, door de Koningin-Regentes met de vorming van een ministerie belast en heeft hij pogingen in 't werk gesteld om een Kabinet samen te stellen met eenige elementen uit de afgescheiden liberale partij, zooals generaal Lopez Dominguez en Cassola. Het is juist deze afgescheiden liberale fractie, die naast de conservatieven het ministerie in den laatsten tijd het felst bestookt heeft, terwijl ten slotte de verdeeldheid die in eigen boezem over de economische kwestien heerschte, het Kabinet ten val heeft gebracht. Door dus eenige der beschikbare portefeuilles aan deze fractie van dissident liberalen toe te kennen, trachtte Sagasta haar voor zijne politiek te winnen.

Dépêches uit Madrid melden echter dat Sagasta bij de vorming van een coalitie-kabinet moeilijkheden ondervindt. De overdreven pretenties der afgescheiden liberalen schijnen het vormen van een gemengd ministerie onmogelijk te maken. Het is dus waarschijnlijk, dat thans de conservatieven zullen geroepen worden, hunne krachten aan eene kabinetsformatie te beproeven.

Egypte. — Het comité der Emin-expeditie heeft een eisch tot schadevergoeding ingesteld tegen Tipptip, den bekenden Arabischen hoofdmans, wegens het niet-nakomen van zijne belofte omtrent het zenden van hulp en levensmiddelen aan de achterhoede van Stanley's expeditie onder bevel van majoor Bartelot. De zaak wordt behandeld voor de Engelsche consulaire rechtbank te Zanzibar. Stanley is onder de getuigen. Het is bewezen, dat Tipptip zijne belofte niet is nagekomen. Hij heeft zijn vertegenwoordiger te Zanzibar verboden, de gevorderde schadevergoeding (10,000 pd. st.) te betalen, in geval hij veroordeeld wordt.

Griekenland. — Koning George zal afstand doen van den troon. Z. M. heeft veel verloren van de geneeheid, die hij eerst koesterde voor het land, dat hem als vreemdeling tot den troon riep. De Kroonprins daarentegen is volbloed Griek en is bij zijn volk zeer bemind.

— De mishandelingen der christenen door de Turken op Creta duren voort.

Bovendien worden de christenen gedwongen, petities van den Sultan te teekenen, in welke voldoening over de laatste firman wordt uitgedrukt. Zij, die weigeren, worden behandeld als rebellen. Een algemeene opstand met vreemden bijstand is waarschijnlijk.

— Het centraal bestuur van den Oosterschen Bond te Athene, heeft besloten tot het zenden van een adres aan Gladstone, om dezen staatsman te verzoeken, de zaak der verdrukke christenen op Creta in handen te nemen.

Oostenrijk-Hongarije. — De Hongaarsche minister-president, Tisza, heeft op de tot hem gerichte aanspraken, bij gelegenheid van het Nieuwjaar geantwoord, dat het drievoudig verbond hechter is dan ooit, en dat hij ondanks alle aanvallen, op zijn post zal blijven. Hij verklaarde verder, dat de regering niet zal gedoogen, dat het beginsel van het parlementarisme worde vernietigd, en daarvoor de dwingelandij eener minderheid worde in de plaats gesteld.

Rusland. — Volgens *the Times*, is sprake van eene nieuwe conversie van Russische obligatieleeningen, met name Engelsch-Hollandsche en die van 1862.

Duitschland. — De Beiersche minister-president, von Lutz, is sinds eenigen tijd sukkelend. Het gerucht heeft reeds geloopt, dat hij niet

persoonlijk zijne begroting van eeredienst zou kunnen verdedigen, maar dit aan zijn oudsten collega, den minister van Riedl, zou overlaten, hetgeen van te meer gewicht werd geacht omdat het er dit jaar bij het budget van eeredienst bijzonder warm zal toegaan. Zooals men weet, had het centrum onlangs verklaard bij deze begroting rekening te zullen houden met de afwijzende uitvluchten des ministers in zake de weder-toelaten der Redemptoristen. Inderdaad heeft thans de commissie van rapporteurs reeds vele posen op de begroting geschrapt en beknibbeld, enkel bij wijze van protest tegen den minister. Intusschen heeft de regering bij de theologische faculteit der universiteit van München een officieel en gemotiveerd antwoord verzocht op de vraag naar het onderscheid tusschen Sociëteit der Jesuiten en de congregatie der Redemptoristen. Werkelijk schijnt de regering de kwestie der weder-toelating van den Redemptoristen in ernst te willen overwegen.

— *Berliner Tageblatt* bevat een telegram, uit Zanzibar afgezonden en waarin gemeld wordt: De expeditie van Peters is niet neergesabeld; maar op marsch tusschen het Kenia-gebergte en het Barenomeer. In Witu is alles rustig.

Engeland. — In *Merry England* een cath. maandschrift, komt een merkwaardig artikel van Gladstone voor, waarin hij beuigd, naar aanleiding van een boek van wijlen de bekeerlinge lady Georgiana Fullerton, overtuigd te zijn van de noodzakelijkheid der biecht en der boetedoening, de leerstellingen van Luther noemt „kort, goedkoop en simpel", doch sinds lang hun tijd uigediend hebbende, en sterk aandringt op verspreiding van meer godsdienst bij het volk, en het meer openlijk uitkomen voor zijn godsdienst in alle standen en kringen. Gladstone schreef dit, omstreeks 50 jaar geleden, toen de novelle *Ellen Middleton* van mevr. Fullerton verscheen; destijds onderteekende hij zijn opstel niet: hij heeft het nu laten herdrukken met zijn naam. Het is dus eene levenservaring van 50 jaren, die hem aldus doet spreken.

Belgie. — Een hevige brand heeft in het koninklijk lustslot te Laeken, in België, gewoed. Uit de bijzonderheden, welke daaromtrent worden medegedeeld blijkt, dat prinses Clementine, de dochter van koning Leopold, juist met haar gouvernante, mej. Drancourt, aan het dejeuner zat. De prinses liep terstond naar beneden, maar de gouvernante ging eerst nog naar boven, ten einde uit haar kamer eenige voorwerpen van waarde te redden, en kwam jammerlijk in de vlammen om. Behalve de prinses en de gouvernante bevond zich, toen de brand uitbrak, alleen nog een hofdame in het paleis.

De gouvernante was ongeveer 50 jaar oud; zij was dezer dagen op pensioen gesteld en zou naar haar vaderland Frankrijk terugkeeren. Toen zij op de eerste verdieping gekomen was en het geroep van „Brand brand!" hoorde, spoedde zij zich naar haar vertrekken om er eenige kostbaarheden te redden. Helaas! dat was juist haar ongeluk; men zag haar niet meer terug en men heeft haar lijk vreeselijk verkoold gevonden.

Prinses Clementine was radeloos. Zij riep tot den dienstdoenden luitenant: „Red mijne gouvernante!" De officier snelde kloekmoedig naar boven, maar toen hij op den gang was gekomen, waar de kamers der gouvernante uitkwamen, was de rook zoo verstikkend, dat hij niet meer vooruit kon. Met moeite kon hij nog den terugweg vinden en toen hij beneden kwam, viel hij schier in zwijm.

Thans vatte ook de slaapkamer van den koning vuur, dan volgden die der koningin, de toiletkamer, de klee- en linnenvertrekken, alles wat zich daarin bevond, werd vernield, zoodat volgens verklaring van een bediende, de koningin zelfs geen schoon linnen meer kon andoen.

En terwijl het vuur daarboven voortwoedde, waren eenige moedige burgers en granadiers in de kelders bezig met het zilverwerk te redden, dat daar geborgen lag. Het werd in het paviljoen der officiers in bewaring gebracht.

De brand ontstond in de wachtkamer der bedienden in den rechtervleugel. Het vuur verspreidde zich zoo snel, dat slechts een betrekkelijk gering gedeelte van den kostbaren inboedel kon worden gered. Het meest leden de vertrekken der koningin, waaruit bijna niets kon gered worden. De kostbare gobelins werden bijna geheel vernield en ook de geheele boekerie ging verloren. Van het hoofdgebouw zijn alleen de buitenmuren blijven staan. Ook gingen de schilderijen en de beelden in de gangen, waaraan koning Leopold bijzonder gehecht was, bijna alle verloren.

De brandweer uit Brussel en de voorsteden kwam zoo spoedig mogelijk, maar zij kon niet veel meer doen, dan het nog niet aangetaste gedeelte behouden. Een paar detachementen karabiniers en grenadiers zetten terstond het paleis af en hielden de talrijke nieuwsgierigen op behoorlijken afstand. Eerst laat in den avond kon de brand als geheel bedwongen beschouwd worden. De koning en de koningin keerden toen met de prinses naar Brussel terug. Het kasteel te Laeken diende reeds aan Napoleon I tot verblijfplaats, maar het paleis werd door de koningen Leopold I en Leopold II verfraaid en tot het schoone lustslot gemaakt, hetwelk het nu was.

Over de oorzaak van den brand zijn verschillende geruchten in omloop. Eerst werd gemeld, dat het hard stoken van het verwarmingsstelsel den brand veroorzaakte, maar nu wordt ook gesproken van hoos opzet. Wellicht zal het onderzoek, dat terstond is ingesteld, in dit opzicht eenig licht verspreiden.

Koning Leopold was juist bezig bij de nieuwjaarsreceptie de toespraak van den burgemeester van Brussel te beantwoorden, toen hem de tijding van den brand werd medegedeeld. De koning bracht zeer kalm zijn toespraak ten einde en reed toen naar Laeken.

Het mobiliair was bij de Assurances Générales verzekerd voor 2,707,000 frs.

Onder de vernielde kunstwerken en familiestukken, telt men de portretten van koning Leopold I, van Koningin Marie-Louise, alsook van den koning en den graaf van Vlaanderen, toen deze nog jonge prinses waren.

Ook al de stukken van waarde, schilderijen van Hobbema, Van Dyck en andere groote meesters werden door de vlammen verteerd.

De verbrande gobelins alleen hadden een waarde van twee millioen frs.

NOTICIANAN DI CABEL.

Paris, Febrero 1. — Ayera tabatin un gran reunion di partido republicano. Doscientoe diputado tabata ayi i nan a declará koe ta necesario di mantene sistema militar, koe ta haci cada francés birá un defensor di patria, di desarroljá educación i di defendé soberanía di pueblo contra un dictadura. Tin resolución toemá pa animá reunionnan mensual di diputadonan i di convencionnan manera esnan di América.

Cartanan ricibi di Oriente di Africa ta bisa koe algun viajero francés, k'a caba di yega di Malinde a contrá eoe doctor Peters koe ta bon di salud.

Paris, Feb.: 2. Milne ta elihí presidente di comision pa trahá tarifa di Aduana.

Ayera tabatin reunión di boulangista i socialistanan: muchoe hende koe tabata ayi a sali insultá.

Londres. — Corresponsal di *Times* na Constantinopla ta bisa koe representantenan francés i ruso ta purá Sublime Puerta pa haci tropanan inglés desocupá Egipto.

Duque di Cambridge lo renunciá mando di ejército na Octubre awor: su sucesor lo ta duque di Connaught.

Cerveceria Walter a caba di formá un sociedad eoe diez siete miljón i mei pesos di capital.

Paris, Feb.: 4. — Decauville ta elihí Senador di Sena i Oise.

Den curso di un conferencia na sociedad geográfica di Paris, Mr. Labelle di Quebec no a causá di invitá francesnan di bai cultivá terrenonan di Canadá.

Courant *Paris* ta bisá k'e actual ministerio lo durá te ora Constans ta nombrá gobernador di Algeria; anto e ora ayi gabinete lo presentá inmediatamente su demisión.

Londres. — Banki di Inglattera

